

Mjere koje je Sud uveo u pogledu pandemije COVID-19

Europski revizorski sud (Sud) poduzeo je potrebne korake kako bi tijekom pandemije COVID-19 mogao nastaviti djelotvorno djelovati kao javni revizor EU-a i na vrijeme objavljivati revizijska izvješća, mišljenja i preglede, u onoj mjeri u kojoj je to u ovim teškim vremenima moguće. Sud istodobno izražava zahvalnost svima koji rade na spašavanju ljudskih života i koji se bore protiv pandemije u Luksemburgu, EU-u i svijetu. Također bezrezervno podržava politiku koju luksemburška vlada provodi radi zaštite javnog zdravlja. Sud radi na ublažavanju učinaka tekuće zdravstvene krize na svoje djelatnike i poduzima mjere predostrožnosti kako bi rizik za njih i njihove obitelji sveo na najmanju moguću razinu.

Priopćenje za medije

Luxembourg, 21. travnja 2020.

Dovršavanje cestovne mreže EU-a napreduje sporo, a troškovi održavanja sve su veći razlog za zabrinutost, upozoravaju revizori

Osnovna transeuropska prometna mreža (TEN-T) brzih cesta sve je veća te se njome ostvaruju pozitivni rezultati za putnike, kao što su kraća vremena putovanja i veći broj kilometara prijeđenih na autocestama, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). Financijska sredstva EU-a i mjere Europske komisije pozitivno su doprinijeli postizanju tih rezultata, ali većina država članica središnje i istočne Europe i dalje zaostaje te je uz potporu EU-a od 2014. godine dovršeno tek otprilike 400 km novih cesta mreže TEN-T. Osim toga, neometano putovanje tom mrežom otežano je činjenicom da određene prekogranične dionice nisu dovršene i da infrastruktura za parkiranje i čista goriva nije odgovarajuće koordinirana, dok se nedostatnim održavanjem na razini država članica dugoročno ugrožava stanje te mreže.

Najveći dio prijevoza putnika i tereta u EU-u odvija se na cestama. Cilj je Komisije do 2030. dovršiti gotovo 50 000 km autocesta i brzih cesta na devet osnovnih koridora mreže TEN-T kojima bi se obuhvatili svi važni prometni pravci u EU-u. Od 2007. Komisija je državama članicama dodijelila otprilike 78 milijardi eura za izgradnju novih i unaprjeđenje postojećih cesta, uključujući oko 40 milijardi eura za ceste na mreži TEN-T.

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Revizori su procijenili napredak u dovršavanju potpuno funkcionalne osnovne cestovne mreže TEN-T i ulogu Komisije u postizanju tog napretka. Također su provjerili doprinos država članica održavanju cesta te su posjetili Bugarsku, Češku Republiku, Španjolsku i Poljsku.

„Ceste imaju važnu ulogu u povezivanju zemalja i regija EU-a te time doprinošenju njihovoj gospodarskoj aktivnosti, razvoju i rastu”, **poručio je Ladislav Balko, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće.** „Izgradnja osnovne cestovne mreže EU-a napreduje, ali ta mreža još nije potpuno funkcionalna.”

U razdoblju 2007. – 2017. uz potporu EU-a izgrađeno je otprilike 3 100 km autocesta zahvaljujući čemu su putovanja postala kraća, sigurnija i kvalitetnija. Međutim, od otprilike 2 000 km novih autocesta planiranih za razdoblje 2014. – 2020. do provedbe ove revizije, tj. kraja 2019. godine, dovršeno je manje od 400 km. Revizori ističu da postoji raskorak između stupnja razvijenosti osnovne mreže u državama članicama zapadne Europe i državama članicama središnje/istočne Europe.

Komisija ima važnu stratešku ulogu u utvrđivanju dovršavanja najvažnijih prometnih pravaca kao prioriteta: uvela je osnovnu mrežu i koridore u propise EU-a, utvrdila uvjete za financiranje i poticala države članice da pri izradi planova daju prednost mreži TEN-T. Unatoč tome, države članice izdvojile su za osnovnu mrežu tek trećinu financijskih sredstava EU-a raspoloživih za razdoblje 2014. – 2020. iako su u većini država članica središnje/istočne Europe, koje pripadaju glavnim korisnicima strukturnih fondova EU-a, stope dovršenja mreže bile niske.

Komisija ne prati uvijek izgradnju na razini cjelokupne mreže te joj za preciznu procjenu napretka i donošenje pouzdanih prognoza vjerojatnosti dovršenja te mreže do 2030. godine nedostaju prijelazne ključne etape. Tim nedostatcima u praćenju i manjkom pravodobnih i pouzdanih podataka država članica umanjuje se mogućnost Komisije da pravodobno poduzme korektivne mjere u slučaju da su one potrebne.

Revizori upozoravaju da se nacionalni proračuni za održavanje postojano smanjuju umjesto da svojim iznosom prate sve opsežniju infrastrukturu i starenje ključnih dionica. Iako to može utjecati na ostvarivanje potpune funkcionalnosti mreže do 2030. godine, Komisija ne raspolaže alatima koji bi joj omogućili da provjeri jesu li države članice uspostavile pouzdane sustave za jamčenje odgovarajućeg održavanja cesta.

Revizori preporučuju Komisiji da utvrdi ulaganja u osnovnu mrežu kao prioritet, unaprijedi mehanizme praćenja i poboljša svoj pristup jamčenju toga da države članice na odgovarajući način održavaju sve veću mrežu.

Napomene za urednike

Pri donošenju Uredbe o mreži TEN-T 2013. godine utvrđen je cilj da se sveobuhvatna cestovna mreža kojom bi se povezale sve regije EU-a dovrši do 2050., a osnovna mreža do 2030. godine. Najnoviji prikupljeni podatci iz 2016. pokazuju da stopa dovršenja cesta osnovne mreže TEN-T u EU-u u prosjeku iznosi 77 %. Kad je riječ o četirima posjećenim zemljama, u vrijeme obavljanja revizije stopa dovršenja iznosila je 46 % za Bugarsku, otprilike 75 % za Poljsku, otprilike 78 % za Češku Republiku i 100 % za Španjolsku.

Među cestama ispitanim u okviru ove revizije najveće povećanje duljine (190 % tj. s 200 km na 580 km) i ušteda vremena (8 %) u razdoblju 2012. – 2019. zabilježeni su na dionici od Tallinna do

Beča (u usporedbi s dionicama Madrid – Varšava, Bukurešt – Pariz i Burgas – Berlin). Prema podacima OECD-a prosječna potrošnja sredstava država članica za održavanje cesta u razdoblju 2007. – 2017. gotovo se prepolovila. Od četiriju posjećenih zemalja jedino se za mrežu u Španjolskoj smatra da je u općenito dobrom stanju.

Tematsko izvješće br. 9/2020 „Osnovna cestovna mreža EU-a: putovanja traju kraće, ali mreža još nije potpuno funkcionalna” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a. Sud je već objavio izvješća o [cestovnom](#), [željezničkom](#), [zračnom](#) i [pomorskom](#) prijevozu te prijevozu [unutarnjim plovnim putovima](#). Prometu je posvećeno i jedno izdanje časopisa Suda [Journal](#), a uskoro će se objaviti izvješće Suda o prometnim megainfrastrukturama financiranim sredstvima EU-a.

Kontakt za medije za ovo izvješće:

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 55 22 24